

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

مدرسه علمیه حضرت قاسم بن الحسن عليهما السلام شهرستان تهران

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

دیدگاه‌های امام سجاد عليه السلام در مناجات

المعتصمین

استاد راهنما:

سرکار خانم فریبا شهیدی‌فر

استاد داور:

آقای علی‌اکبر رضایی صورآبادی

پژوهشگر:

سمیه شیخ بوجانی

تاریخ دفاع:

مهر ۹۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

مدرسه علمیه حضرت قاسم بن الحسن علیهما السلام شهرستان تهران

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

دیدگاه‌های امام سجاد علیه السلام در مناجات المعتصمین

استاد راهنما:

سرکار خانم فریبا شهیدی‌فر

استاد داور:

آقای علی‌اکبر رضایی صورآبادی

پژوهشگر:

سمیه شیخ بوجانی

تاریخ دفاع:

مهر ۹۴

تحمیدیه

وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ مَا عَرَفْنَا مِنْ نَفْسِهِ، وَ أَلْهَمَنَا مِنْ شُكْرِهِ، وَ فَتَحَ لَنَا مِنْ أَبْوَابِ الْعِلْمِ بِرُبُّيَّتِهِ، وَ دَلَّنَا عَلَيْهِ
مِنْ الْإِخْلَاصِ فِي تَوْحِيدِهِ، وَ جَنَّبَنَا مِنَ الْهَادُوكِ فِي أَمْرِهِ

و سپاس خداوندی را که خود با به ما شناساند و شکر نعمت‌های خود را به ما الهام فرمود و
درهای علم و معرفت را به ربوبیت خود، به روی ما گشود، و به توحیدش ما را رهنمون شد، و از
انکار و تردید در امر خود ما را دور گردانید.

صحیفه سجادیه

علی بن الحسین علیه السلام

دعا در شکر و سپاسگزاری خداوند

تقدیم و اهدا

اثر معنوی پژوهش حاضر را تقدیم می‌کنم به:

ارواح مقدس حضرات معصومین علیهم السلام و به ویژه حضرت سید الساجدین که نقش بسزایی در تبلیغ نهضت حسینی و فرهنگ عاشورایی داشتند و یقیناً سبب روشن ماندن چراغ هدایت گردیده‌اند.

- ۳۲- قمی، شیخ عباس، **تتمه المنتهی در تاریخ خلفاء**، قم: دلیل ما، ۱۳۸۱، ج ۲.
- ۳۳- _____، **الکُنْی و الالْقَاب**، نجف: المطبعة الحیدریه، بی تا، ج ۳.
- ۳۴- مصباح یزدی، محمد تقی، **سجاده های سلوک**، قم: مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی رحمه الله، ۱۳۹۰، ج ۱ و ۲.
- ۳۵- _____، **آموزش عقاید**، قم: کتاب فردا، ۱۳۸۷، ج ۱ و ۳.
- ۳۶- مطهری، مرتضی، **بیست گفتار**، تهران، کتابفروشی صدوق، ۱۳۸۴.
- ۳۷- محمد اشتیاردی، محمد، **پرتوی از زندگی چهارده معصوم**، تهران: سازمان عقیدتی سیاسی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۶.
- ۳۸- مولوی نیا، محمد جواد، **تاریخ چهارده معصوم**، قم: مؤسسه انتشاراتی امام عصر عجل الله تعالی فرجه، ۱۳۸۸.
- ۳۹- مدرس تبریزی، محمد علی، **الدر الثمین**، قم: مؤسسه امام صادق علیه السلام، ۱۳۷۳.
- ۴۰- مکارم شیرازی، ناصر، **تفسیر نمونه**، تهران: دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۷۴، ج ۱۰ و ۱۶ و ۱۱.
- ۴۱- _____، **زندگی در پرتو اخلاق**، سرور، ۱۳۷۶.
- ۴۲- _____، **اخلاق در قرآن**، قم: مدرسه الامام علی ابن ابی طالب علیه السلام، ۱۳۷۷.
- ۴۳- _____، **مفاتیح نوین**، قم: الامام علی ابن ابی طالب علیه السلام، ۱۳۸۵.
- ۴۴- نوری، محدث، **مستدرک الوسائل**، قم: آل بیت، ۱۴۰۸، ج ۹.

۴۵- نوری، میرزا حسین، **الفيض القدسی**، تهران: المكتبة الاسلاميه، ۱۳۷۴.

۴۶- نوری شاهرودی، محمد رضا، **فرهنگ نیایش و راز استجابت دعا**، تهران، مؤلف، ۱۳۸۸.

۴۷- واسطی زبیدی، سید مرتضی حسین، **تاج العروس من جواهر القاموس**، مترجم: علی شیری، بیروت: دار الفكر، ۱۴۱۴.

(ب) کتب عربی:

۴۸- ابن فارس، احمد، **معجم مقاییس اللغة**، قم: مكتب الاعلام الاسلامی، ۱۳۸۷، ج ۲.

۴۹- ابن علی، محمد (شیخ صدوق)، **علل الشرايع الاحکام**، قم: مكتبة الحیدریه، ۱۳۸۳.

۵۰- ابن حسن، محمد (شیخ حرّ عاملی)، **وسائل الشیعه**، قم: مؤسسه آل البيت، ۱۴۱۱ ق، ج ۷ و ۱ و ۱۶.

۵۱- _____ ، _____ ، _____ ، _____ ، ۱۴۰۹ ق، ج ۷.

۵۲- ابن الحسن، محمد (شیخ طوسی)، **رجال الطوسی**، نجف اشرف، المكتبة و المطبعة الحیدریه، بی تا.

۵۳- _____ ، **الفهرست**، مشهد: دانشکده الهیات و معارف اسلامی مرکز تحقیقات و مطالعات.

۵۴- ابن العباس النجاشی، احمد، **رجال نجاشی**، قم: دفتر انتشارات اسلامی، بی تا.

۵۵- امین، محسن، **اعیان الشیعه**، بیروت: دار التعارف للمطبوعات، ۱۴۱۸ ق، ج ۲.

- ۵۶- ابن شعبه حرّانی، حسن بن علی، **تحف العقول**، قم: نشر اسلامی، ۱۴۲۵ ق.
- ۵۷- ابن شهر آشوب، **مناقب آل ابی طالب** علیه السلام، بیروت: دار الاضواء، ۱۴۱۲ ق، ج ۴.
- ۵۸- ابن الحسین، علی علیه السلام، **صحیفه سجادیه جامعه**، قم: الامام المهدی، ۱۴۱۸ ق.
- ۵۹- _____، **مسند امام سجاد** علیه السلام، تهران: عطارد، ۱۳۷۹، ج ۲.
- ۶۰- ابن طاووس، سید، **جماع الاسبوع بکمال العمل المشروع**، قم: دار الرضی، ۱۳۳۰ ق.
- ۶۱- ابن یعقوب، کلینی، محمد، **فروع کافی**، قم: قدس، ۱۳۸۸.
- ۶۲- تهرانی، آقا بزرگ، **الذریعه**، بیروت: دار الاضواء، ۱۳۷۸ ق، ج ۱۵.
- ۶۳- حسینی المرعشی التستری، سید نور الله، **احقاق الحق و ازهاق الباطل**، قم: کتابخانه عمومی حضرت آیت الله مرعشی نجفی، ۱۰۱۹ ق، ج ۱۲.
- ۶۴- درایتی، مصطفی، **نمایه نامه موضوعی صحیفه سجادیه**، تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۷۷.
- ۶۵- عاطف الزین، سمیح، **تفسیر مفردات الفاظ قرآن کریم**، لبنان: دار الكتاب العالمی، ۱۴۱۴ ق.
- ۶۶- عزالی، محمد، **مقصد الاسنی فی شرح اسماء الله الحسنی**، تهران: احسان، ۱۳۷۵.
- ۶۷- قمی، عباس، **منتهی الآمال**، تهران: کتابفروشی اسلامیّه، ۱۳۸۰، ج ۲.
- ۶۸- کفعمی، تقی الدین ابراهیم، **بلد الامین**، تهران: دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۸۴.

۶۹- مصطفوی تبریزی، حسن، التحقیق فی الکلمات القرآن، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۴، ج ۸ و ۱۲.

۷۰- مجلسی، محمد باقر، معجم اشعار المعصومین الواردة فی البحار الانوار، قم: دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸.

۷۱- _____، بحار الانوار، بیروت: مؤسسه الامیریة، ۱۴۰۴ ق، ج ۴۶ و ۹۱ و ۹۷.

۷۲- نجیب محمد، سید حسین، المحاضرات الاخلاقیه، نجف اشرف، مکتبه دار المجتبی، ۱۴۳۲ ق.

(ج) نرم افزارها:

۷۳- نرم افزار مجموعه آثار، مرکز تحقیقات علوم اسلامی کامپیوتری نور.

ضمائم

مناجات المعتصمين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُمَّ يَا مَلَاةَ اَلْاَيِّدِيْنَ وَيَا مَعَاذَ اَلْعَاثِدِيْنَ وَيَا مُنْجِيَ اَلْهَالِكِيْنَ وَيَا عَاصِمَ اَلْبَائِسِيْنَ وَيَا رَاحِمَ
اَلْمَسَاكِيْنِ وَيَا مُجِيبَ اَلْمُضْطَرِّينَ وَيَا كَنْزَ اَلْمُفْتَقِرِيْنَ وَيَا جَابِرَ اَلْمُنْكَسِرِيْنَ [اَلْبَائِسِ اَلْمُسْتَكَيْنِ] وَيَا
مَأْوَى اَلْمُنْقَطِعِيْنَ وَيَا نَاصِرَ اَلْمُسْتَضْعِفِيْنَ وَيَا مُجِيرَ اَلْخَائِفِيْنَ وَيَا مُغِيثَ اَلْمَكْرُوْبِيْنَ وَيَا حِصْنَ اَلْاَلَاجِيْنَ
اِنْ لَمْ اَعِزْ بِعِزَّتِكَ فَبِمَنْ اَعُوْذُ وَ اِنْ لَمْ اَلْذُ بِقُدْرَتِكَ فَبِمَنْ اَلُوْذُ وَقَدْ اَلْجَأْتَنِيْ اَلذُّنُوْبُ اِلَى التَّشَبُّثِ
بِاَذْيَالِ عَفْوِكَ وَ اُخَوِّجْتَنِيْ اَلْخَطَايَا اِلَى اسْتِفْتَاْحِ اَبْوَابِ صَفْحِكَ وَ دَعَنْتَنِيْ اِلَى الْاِنَاخَةِ بِفِنَاءِ عِزِّكَ
وَ حَمَلْتَنِيْ اَلْمَخَافَةَ مِنْ نِقْمَتِكَ عَلَى التَّمَسُّكِ بِعُرْوَةِ عَطْفِكَ وَ مَا حَقُّ مَنْ اِعْتَصَمَ بِحَبْلِكَ اَنْ يُخْذَلَ وَ لَا
يَلِيْقُ بِمَنْ اسْتَجَارَ بِعِزِّكَ اَنْ يُسْلَمَ اَوْ يُهْمَلَ اِلٰهِيْ فَلَا تُخْلِنَا مِنْ حِمَايَتِكَ وَ لَا تُعْرِنَا مِنْ رِعَايَتِكَ وَ ذُدَّنَا
عَنْ مَوَارِدِ اَلْهَلَكَةِ فَاِنَّا بِعَيْنِكَ وَ فِيْ كَنَفِكَ وَ لَكَ اَسْأَلُكَ بِاَهْلِ خَاصَّتِكَ مِنْ مَلَائِكَتِكَ وَ الصَّالِحِيْنَ
مِنْ بَرِيَّتِكَ اَنْ تَجْعَلَ عَلَيْنَا وَاْقِيَةً تُنَجِّنَا مِنْ اَلْهَلَكَاتِ وَ تُجَنِّبُنَا مِنَ الْاَلَاْفَاتِ وَ تَكُنُّنَا مِنْ دَوَاهِيِ الْمُصِيبَاتِ
وَ اَنْ تُنْزِلَ عَلَيْنَا مِنْ سَكِينَتِكَ وَ اَنْ تُغَشِّيَ وَجُوْهَنَا بِاَنْوَارِ مَحَبَّتِكَ وَ اَنْ تُؤْوِيَنَا اِلَى شَدِيْدِ رُكْنِكَ وَ اَنْ
تَحْوِيَنَا فِيْ اُكْنَفِ عِصْمَتِكَ بِرَأْفَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ.